

GYEREKEKKEL DOLGOZNI A LEGSZEBB A VILÁGON...

*A szabadkai Kolevka Gyermekotthon napközije immár
másfél éve gondoskodik a halmozottan sérült gyerekekről*

Belépve az ajtón tompa, halk gyerekzsivajt hallani. A távolból nevetés csendül fel. Kisvártatva felsír egy gyermek. Meleg színek fogadnak bennünket. Narancssárga és sárga falak a világos, napsütötte folyosókon. Vidám, színes gyermekrajzok köszönnek vissza ránk mindenhol, még a lépcsőkoriátón is. Mintha egy mézeskalácsház belsejében járnánk. Ide csak mosolyogva, jókedvűen léphet be az ember. Igazi tarka világ ez, gyerekvilág...

Amerre nézek, játékokat látok. Pöttyös labdát a sarokban, háromkerékű biciklit a szoba közepén, kirakós játékot a kisasztalon. Egy tízéves forma Down-kóros kislány siet felém. Nehézkesen jár, kicsit húzza a lábát. Zavartan elem áll, és pici fekete szemével kíváncsian fürkészi tekintetemet. Néhány méterrel arrébb egy kerekes székben üldögélő barátságos copfos kislány mosolyog rám. Az asztalnál ülő gyerekek fajátékokkal játszanak. Néhány gyerek hallgatagon üldögél vagy mozdulatlanul, lecsúszva fekszik a székében. Mindenki felkapja a fejét, amikor belépek a kis világukba és meghallják a hangomat.

Kedves, mosolygós hölgy fogadja érkezésem, szívesen mesél a mindennapjaikról.

– Három évvel ezelőtt kezdtünk el gondolkodni azon, hogy jó lenne egy napközit nyitni halmozottan sérült gyerekek számára – tekint vissza a kezdetekre VALENT ZSUZSANNA óvónő, a napközi koordinátora. – Felméréseket készítettünk a lakosság körében, és kiderült, hogy nagyon sok olyan, fogyatékkal élő gyerek van, aki még soha nem tette ki a lábát otthonról, a családi körből. Elhatároztuk, hogy nyitunk egy napközit az ilyen gyerekek számára, és megpróbáljuk szocializálni őket. A projektum sikerült, másfél évvel ezelőtt megnyitottuk ezt a szép napközit.

Két csoportja van a napközinek, ahova jelenleg 26 gyereket hoznak rendszeresen, kettőtől tizennyolc éves korig. Az egyikbe súlyosabban sérült, mozgásképtelen, benult és Down-kóros gyerekek járnak, a másikba pedig kevésbé sérült, mozgásképes gyerekek, akikkel hatékonyabban lehet csoportmunkát végezni, és már szocializálódtak. A halmozottan sérült gyerekek csoportjába főleg mozgássérült, benult gyerekeket hoznak, akik-

kel inkább individuálisan kell foglalkozni. Az egyéni foglalkozásoknak ebben a napköziben különös jelentőségük van.

– A munkaprogramunk teljesen eltér a hagyományos óvodától, mert itt egyénileg, személyre szabottan mérjük fel minden gyermek képességét, és individuális programot alakítunk ki az egyes gyerekek számára. Tulajdonképpen az egyéni képességeiket szem előtt tartva, a kitartásukat és a megfigyelésüket fejlesztve haladunk előre – mondja Zsuzsanna.

A csoportfoglalkozások sok szempontból hasonlítanak más óvodák jól ismert foglalkozásaihoz. A gyerekek tanulnak éneket, zenét, rajzolnak és fejlesztik a beszédkészségüket. A matematika itt kevésbé van jelen, de a gyerekek itt is megtanulják a mértani alakzatokat, a mértani formákat, a térben való tájékozódást. A cél az, hogy az ide járó kicsik ki tudják fejezni, amit tudnak vagy megtanultak, és hogy a legtöbbet hozzák ki a képességeikből. A szabad aktivitások keretén belül mindig azt játsszák, azzal foglalkoznak a gyerekek, amihez leginkább tehetségük van.

Életükbe a zene visz napsugarat. A gyermekdalokat és a klasszikus zenét kedvelik leginkább. Ha felcsendülnek a már jól ismert dallamok, még a mozdulatlan végtagjaik is mozgásba lendülnek. Már-már táncolnak a gyerekek, és felpezsdül az élet a napköziben.

– Környezetismereti foglalkozásai is vannak, amelyek nem annyira részletesek, mint a hagyományos óvodában, mert itt a gyerekek a közvetlen környezetükkel ismerkednek meg, és olyan módon, amennyire ők meg tudják ismerni, amennyire fel tudják fogni – meséli az óvónő. – Voltunk velük az állatkertben, gyakran megyünk sétálni vagy csoportkirándulásokra. A gyerekek nagyon szépen beilleszkednek a környezetbe, szépen tudnak viselkedni kint is. Úgy hiszem, a környezet is elfogadja őket. A legtöbben toleránsak a mássággal szemben.

A halmozottan sérült gyerekekkel még nagyobb odafigyeléssel és türelemmel kell bánni, mint általában. A napközi munkatársai szakértelemmel, ugyanakkor láthatóan nagy szeretettel és gondoskodással foglalkoznak a halmozottan sérült gyerekekkel. Ez sokszor nem is olyan könnyű.

– Az első napokban voltak olyan pillanatok, amikor meg voltunk győződve arról, hogy nem tudjuk összekovácsolni a csoportot, mert nagyon különböző problémákkal, betegségekkel rendelkező gyerekeink vannak. Van itt celebrális paralízises, vízfejű, vak és Down-kóros gyerek is. Ezeknek a gyerekeknek azonban van egy közös problémájuk: soha nem voltak házon kívül. Itt először voltak egy társaságban, egy közösségben, ahol megvannak a szabályok, a kötelességek. A napköziben szépen lassan megtanultak viselkedni. Mi is nagyon sokat alkalmazkodtunk hozzájuk,

és most már ők is lassan kezdenek hozzánk, a környezetükhöz – véli Zsuzsanna.

A rendszeresség talán a megszokotnál is lényegesebb a napközi és a gyerekek életében.

– Mit csinálsz először, amikor megérkezel a napközibe? – kérdezem Gordanától, a kerekesszékekben ülő, állandóan mosolygó copfos kislánytól, akivel el tudtam beszélgetni.

– Kezet mosunk, reggelizünk... – sorolja, majd hirtelen megtorpan.

– És reggeli után? – sietek a segítségére.

– Aztán megint kezet mosunk. Csak utána játszunk! – bólogat mosolyogva.

Az egyik legalapvetőbb, hogy kialakuljanak náluk a higiéniai szokások. Kis lépés ez, de fontos lépés, hiszen itt minden apránként, kis lépésekben történik.

A napközi reggel 7-től délután 2-ig várja a különleges bánásmódot igénylő gyerekeket, akikkel óvónő, speciális gyógypedagógus, pszichológus, ápolónő és gyógytornász foglalkozik. A munkatársak időről időre továbbképzéseken vesznek részt, és beépítik a programba az újításokat. A térítésmentes reggeli, uzsonna és ebéd mellett biztosítják a gyerekek ingyenes szállítását is a napközibe és haza.

– Ez nagyon kedvező lehetőség – mondja MIRJANA ČABRIĆ, a Kolveka Gyermekotthon igazgatónője –, hiszen a szülők többsége nehéz anyagi körülmények között él. A költségeket szerencsére teljes mértékben a szabadkai önkormányzat fedezi.

Ez a napközi nagy terhet vesz le a szülők válláról, és nem utolsósorban örömet szerez a gyerekeknek.

– Hétvégén, amikor nincs napközi, a gyerek kiszökik a házból, és akkor is várja a kocsit, hogy jöjjön a napközibe – meséli az egyik szülő.

– Előfordult, hogy sírt is, amikor hazahozták. Egyszerűen nem akart kiszállni a kocsiból. Kicsit olyan neki ez a napközi, mint a második otthona.

Ünnepek után, amikor néhány napot nem mennek napközibe a gyerekek, már mindenki nagyon várja, hogy ismét itt lehessenek. A gyerekek örülnek, és a szülőknek is nagy segítség, egyfajta megkönnyebbülés és lehetőség, hogy magukkal is foglalkozzanak. Így a szülőknek is jut egy kis szabadidő, amikor megpihenhetnek vagy dolgozhatnak, esetleg munkát is kereshetnek.

A napközi igazi támasz a szülőknek és a gyerekeknek is. Szakavatott szem figyelni mozdulataikat, szakértő kéz terelgeti őket. A gyerekek durva, türelmetlen kiabálást soha, csakis szép szót hallanak. Dicsérik, jutal-

mazzák őket, megpróbálják serkenteni a képességeiket, a figyelmüket. Fontos, hogy a gyerekek sikerélménye legyen, hogy jól érezze magát. Az eredmények pedig figyelemreméltóak, bármennyire is aprónak tűnnek első látásra.

– Számunkra ünnepnap az, ha a kisgyerek néha felemeli a fejét, ha meg tudja fogni a kanalat, ha a vak kislány fölismeri azt az embert, akivel tegnap találkozott, és megismétli mindazt, amit két nappal ezelőtt tanultunk meg. Minden apró előrehaladás, ami az egyes emberek számára észrevehetetlen, számunkra mérföldnyi haladás – véli Valent Zsuzsanna óvónő.

– 27 éve dolgozom gyerekekkel, és nagyon szeretem a hivatásomat. Én úgy hiszem, hogy gyerekekkel dolgozni a legszebb dolog a világon. Mégis ez a másfél év volt a legnagyobb kihívás számomra. Minden tudásomat, minden tehetségemet elő kellett szednem, hogy helyesen tudjak foglalkozni ezekkel a gyerekekkel, hogy megérezzék, szeretem őket, hogy bizalmuk legyen bennem.

A szülők sokszor nehezen tudják elképzelni, hogy más is képes ugyanolyan nagy szeretettel, figyelemmel, odaadással foglalkozni a sérült gyerekeikkel, mint ők. Érdemes ellátogatni a Kolevka napközijébe, megnézni, hogyan is dolgoznak itt a gyerekekkel, mennyire boldogok azok a kicsik, akik már ide járnak. A lehetőséggel, a segítséggel élni kell, különösen akkor, ha ilyen szeretetteljes gondoskodással párosul.

